

Příloha k protokolu o SZZ č.
FF JU v Čes. Budějovicích
Vysoká škola:
Ústav bohemistiky
Datum odevzdání posudku: 9. srpna 2013

Student: **Michaela Císlerová**
Aprobace: Historie – Bohemistika
Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Marie Škarpová, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Angažovaná obraznost v Bilovského konceptuálním kázání *Nový cherubín*

(téma)

Michaela Císlerová si pro bakalářskou práci zvolila interpretaci českého ignaciánského kázání *Nový cherubín* (1695) B. H. J. Bilovského, tedy text, který je u badatelů o českém písemnictví 17. století již dlouhodobě v centru pozornosti: zatímco pro mnohé české historiky a filology 19. století bylo dané kázání exjezuity Bilovského vykládáno jako doklad dobové kritiky Tovaryšstva Ježíšova, čeští barokologové počínaje J. Vašicou postupně prosadili jeho hodnocení jako prvního doloženého česky psaného kázání vyhraněně konceptuálního pojetí. V nedávné době bylo též pořízeno jeho novodobé vydání ve výboru českých barokních příležitostných kázání *Svět je podvodný verbíř* (ed. Sládek 2005), z něhož vycházela i M. Císlerová. Navzdory této pozornosti se však dosud nikdo nepokusil o interpretaci daného textu, jež by překročila rámec stručných edičních úvodů či shrnujících pojednání o Bilovského literární tvorbě koncipovaných obranářsky či lexikograficky.

M. Císlerová se ve svém pokusu o interpretaci kázání *Nový cherubín* zaměřila na Bilovského využití básnických obrazů a na jeho typ básnické imaginace vůbec. Nechtěla pouze (znovu)potvrdit dnes již tradiční tezi o concettu jako zdroji výrazné estetizace kázání (tedy slovesného sdělení primárně zaměřeného na nábožensky vzdělavatelné a výchovné cíle), ale předsevzala si zároveň sledovat jeho funkce mimoestetické. Do centra pozornosti se tak dostal i jeho performativní potenciál. M. Císlerová se v této souvislosti zaměřila na striktně protikladné inscenování katolictví (reprezentovaného Ignácem z Loyoly) jako pravověří na jedné straně a reformovaných křesťanských konfesí, synekdochicky zastoupených M. Lutherem a J. Kalvínem, i mimokřesťanského islámu (reprezentovaného dobově aktuálním nebezpečím turecké invaze) jakožto vyznání výrazně heterodoxního rázu určených k eliminaci na straně druhé.

Úvodní část bakalářské práce M. Císlerové (kapitoly 1 a 2) ukazuje autorčinu poměrně solidní obeznámenost se základními pojmy a dosavadním badáním, škoda jen, že zde nebyly více připomenuty dějiny interpretací Bilovského literárního díla (zejména polemika J. Vašici a jeho následovníků s výkladovými koncepty školy J. Vlčka) a že zde nebyla zmíněna specifika tzv. příležitostných kázání. Pro bakalářskou práci M. Císlerové je dále příznačná široce pojatá kontextualizace analyzované problematiky, jak o tom svědčí např. poměrně podrobná pojednání o biografii Ignáce z Loyoly, o vzniku německé reformace i o dějinách turecké invaze do Evropy v raném novověku.

V této souvislosti lze jen litovat, že M. Císlerová nenašla odvahu k interpretaci textu a více méně zůstala jen u prvotní evidence klíčových motivů Bilovského kázání. Místo analýzy významového potenciálu ústředních symbolů v daném Bilovského textu tak nabízí de facto pouze výčet jejich dobových významů. Rovněž ke škodě věci M. Císlerová téměř zcela trpně

podřizuje kompozici svého textu kompozici ignaciánského kázání (viz kapitoly 4, 5, 7 a 8; určitou výjimku představuje pouze kapitola 6). Kázání *Nový cherubín* se tak pro ni spíše stalo východiskem k historicky kontextualizované reflexi jeho tematiky, autorka se např. zaměřuje na to, nakolik Bilovského charakteristika spirituality Ignáce z Loyoly nebo Bilovského výklad o andělech korespondují s pojetím dobových autorit. Zásadní témata práce – např. umné a rétoricky působivé propojení klíčových symbolů (např. cherubín – meč – had) či jejich bohatě aktivovaný sémantický potenciál (např. cherubín jako posel, ochránce, vrátný, služebník, duch Boží, vůdce nebeského vojska, ...), a to včetně významové ambivalence (např. oheň jako symbol kladný i záporný), nebo Bilovského umná práce s intertextualitou (biblické aluze) i tektonikou promluvy – jsou vlastně jen stručně naznačeny v samém závěru bakalářské práce. Pro autorčino nesporné zaujetí zvoleným tématem a snahu o podrobný vhled do vybrané problematiky **doporučuji** bakalářskou práci M. Císlarové k obhajobě, vzhledem k výše uvedeným deficitům ji pak navrhuji hodnotit jako **velmi dobrou**.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **velmi dobře**

Škarpová

.....
podpis vedoucí bakalářské práce

Českých Budějovicích 9. srpna 2013
V dne

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------